

JEDNÁNÍ O DOVOZU AMERICKÝCH FILMŮ DO ČESKOSLOVENSKA PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE

1.

1945

Leták¹⁾ vyzývající k bojkotu kin, která nepromítají americké filmy.

Milý příteli dobrého filmu,

nemyslím, že by šest let nuceného promítání tendenčních filmů v našich biogramech tak ovlivnilo Tvůj vkus, abys nerozeznal dobrý film od špatného.

Proč tedy ještě dnes chodíš do biografu?

Uvaž, že chytrý člověk se spálí jen jednou. Co z toho plyne?

Jsi-li přítel dobrého filmu, nechod do kina!!!

Bojkotuj špatné filmy! Tím donutíš ty pány od všeho možného, jenom ne od filmu, kteří přes to náš film vedou, aby si uvědomili, že je přibližně stejně daleko do Ruska, jako do Ameriky a do Anglie máme dokonce blíže.

Jistě nevíš, že naše ministerstvo informací, bez ohledu na to, co si naše obecnost přeje, sjednalo s SSSR filmovou smlouvu [12. 7. 1945], podle které musí být předvedeno v našich biogramech 60% (šedesát procent) sovětských filmů. Zbývajících 40% připadá na filmy české, anglické, francouzské, švédské, italské, americké a jiné. Na Ameriku připadne tedy asi 9% ačkoliv před válkou měla 90%. Divíš se tedy, že Amerika nemá o nás zájem? Je zajímavé, že pánové, kteří píší proti těmto letákům, se nikdy o filmové této smlouvě, ačkoliv byla na všech letácích, nezmiňují. Ptáš se proč? Protože právě tato smlouva je usvědčující!!! Nyní se tito pánové pokoušejí nám namluvit, že anglické filmy klidně nahradí americké. Na začátku června t. r. [1945] oznámilo ministerstvo informací, že 15 anglických filmů je již v Praze a dokonce připraveno k promítání. Během 4 měsíců, které od té doby uplynuly, byly uvedeny 3 (tři) anglické filmy. Všiml sis, že největší americký dokumentární film „Proč jsme bojovali“ je uváděn v nejmenším pražském premierovém biografu? Tito pánové se potom nestydí tvrdit, že u nás se americkému filmu přeje.

Čím déle vydržíš nechodit do biografu, tím dříve uvidíš filmy té úrovně, na kterou jsi zvykl a kterou máš právo a povinnost vyžadovat.

Nestýská se ti po filmech jako byly:

Jánošík	Muži zítřka	Moderní doba
Bílá nemoc	Až přijde zítřek	Anna Karenina
Krajkový šátek	Jízdní hlídka	Petr Ibetson
Dobrodružství Marca Pola	Sněhurka	Španělská blokáda
Suez	San Francisco	Její první ples
Hoši z Pavelské ulice	Velká iluze	Královna Kristina

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

Pépé le Moko
Chicago hoří

David Copperfield
Denunciant

Violetta
?

Souhlasím s Tebou, že je smutné, když v demokratické republice musíš užívat bojkotu, abys dosáhl svého práva. Vím, že navštěvuješ biografy jedině z toho důvodu, že nemůžeš jít jinam. Nezapomeň, že lepší si přečíst dobrou knihu, než jít dnes a dokud nebude vše v pořádku, jak to má být, do biografu.

Přečti, rozmnož, pošli dál!!!

Děkuji Ti, žes pochopil!
Jeden za všechny.

Národní filmový archiv (NFA), fond Ústřední ředitelství Čs. filmu (ÚŘ ČSF), Jednání o dovozu amerických filmů (nezprac.).

1) Opis, strojopis, nedatováno.

2.

1945, New York

Telegram¹⁾ M. M. Sherovera zmocněnci pro dovoz a vývoz filmů J. Elblovi, ve kterém M. M. Sherover nabízí svou pomoc při opatrování amerických filmů pro Československo.²⁾

New York

Vzhledem k tomu, že navrhované jednání bylo americkým kombinátem zamítnuté, nabízím Vám, že Vám rád vypomohu opatřením dalších filmů nezávislých výrobců, neb jakýmkoliv jiným způsobem, pokud budete potřebovati mé pomoci. Prosím, poradte se s Kopeckým a telegrafujte, co mám dělat. Posílám Vám četné filmy k výběru podle smlouvy. Surový materiál dočasně není dosažitelný ani pro domácí spotřebu, ale situace se zlepší do 2 měsíců.

Sherover

NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovoz amerických filmů (nezprac.).

1) Opis, strojopis, nedatováno.

2) Telegram pochází pravděpodobně z přelomu srpna a září 1945, kdy byl Sherover pověřen Kopeckým k jednání s nezávislými americkými filmovými společnostmi o dovozu amerických filmů do ČSR.

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

3.

1946, New York

Dopis¹⁾ M. M. Sherovera jeho právnímu zástupci v Československu JUDr. J. Čulíkovi o potížích v jednání s československými úřady o dovozu amerických filmů.

Miles M. Sherover
R. C. A. Building
Rockefeller Center
New York N. Y.

Dr. Jaroslav Čulík,
Nekázanka 7,
Praha, Československo

Milý pane Dr. Čulíku,

Mám Váš dopis ze dne 16. ledna a rád bych na něj podrobně odpověděl.

Myslím, že je nešťastné, že nemůžete dosáhnouti konference s ministrem Kopeckým a panem Werichem současně, protože ministr projevil svůj souhlas v přítomnosti pana Wericha a pana Hoffmeistera²⁾ a na této konferenci ministr souhlasil, že budu mít stejné podmínky, jaké byly dány britským a francouzským koncernům.

Pan Elbl má zcela pravdu, když říká, že státní filmový monopol nemůže přijmouti filmy bez aproby, a chci zdůraznit, že všechny filmy, které posílám státnímu filmovému monopolu podléhají jejich schválení, buď censurní nebo aprobační komisí.³⁾

Prvních šest filmů, které posílám jsou tyto:

VYROBENY SPOLEČNOSTÍ MONOGRAM PICTURES.

Jméno:	Vyrobeno:	Délka filmů:
1. LADY LEIS DANCE	1944	15,698 stop
2. DIVORCE	1945	13,078 stop
3. FOREVER YOURS	1945	15,484 stop
4. WHEN STRANGERS MARRY	1945	12,492 stop
5. OH WHAT NIGHT	1944	13,244 stop
6. UNKNOWN GUEST	1944	11,998 stop

Za každý jmenovaný film místo poslání lavenderové kopie jsem poslal 2 pozitivní kopie, čímž vyřazuji nutnost dodávání surového materiálu. Kdyby však si státní monopol přál mít další pozitivní kopie, kromě těch, které jsem poslal, mohu poslati lavenderovou kopii každého se shora zmíněných filmů. Nicméně je doposud poněkud nesnadné získati okamžitě dopravu materiálu. Československé laboratoře filmů dostanou ode mne také úplné anglické titulky a spotting lists, takže vkládané titulky mohou být tištěny na pozitivní kopie.

Pokud se týče procent, pan Elbl nemá pravdu, když uvádí, že tyto filmy jsou tak zvané filmy „B“. Jsou to vybrané filmy jednoho z nejsilnějších nezávislých výrobců.

Přeji si, abyste zdůraznil ministru Kopeckému, že jsem investoval přes 100.000 dola-

rů do jmenovaných a jiných filmů, které budou záhy odeslány, a že jsem při tom závisel pouze na jeho slovních ujištěních. Prosím, naléhejte na něho, že je to zvláště tato moje činnost při nákupu filmů nezávislých výrobců, která přiměla Johnstonovu společnost k zrušení jejího bojkotu československého státního monopolu. Proto všechna ochota ze strany Johnstonova koncernu obchodovati s československým státním monopo-lem vyplývá zcela z mých snah a zřejmě měl bych býti odměněn spíše než trestán za pomoc, kterou jsem poskytl a kterou poskytnu státnímu filmovému monopolu.

Když jsem prvně udělal smlouvu se společností Monogram Pictures o shora zmíněných filmech, ministr Kopecký mě ujistil kabelem, že dá československému velvyslanectví ve Washingtoně příkaz, aby mi pomohlo dopravit tyto filmy do Prahy nejrychlejším možným způsobem. Proti tomuto ujištění československé velvyslanectví ve Washingtoně odmítlo učiniti cokoli (viz přiložen opis dopisu), a já proto jsem musil dopravit filmy sám soukromou cestou. Krabice obsahující filmy dosáhla nyní Londýna a mně bylo oznámeno kabelem z Londýna dopravci Northern Transportation Agency, 9 Gerard St. London, že požádali československé velvyslanectví v Londýně, aby dopravilo tyto filmy státnímu filmovému monopolu v Praze. Československé velvyslanectví v Londýně stejně jako washingtonské velvyslanectví odmítlo něco učiniti. Jak dobře víte, kdyby tyto filmy byly dopravovány do Prahy normálním obchodním způsobem, přijely by tam až za dva nebo tři měsíce. Naléhejte proto, prosím Vás, na pana ministra Kopeckého, aby zařídil, aby tyto filmy byly dopraveny z Londýna do Prahy letadlem (vládním kurýrem). Jsem dokonale ochoten zaplatiti všechny výlohy nutné za tím účelem a zmínění dopravci mají ode mne pověření zaplatiti poplatky nutné k dopravě těchto filmů vzduchem do Prahy, jestliže československé velvyslanectví v Londýně věc zařídí. Prosím, učiňte vše, co můžete, aby tyto filmy byly dopraveny do Prahy bez dalšího zdržení.

Miles M. Sherover m. p.

NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovoz amerických filmů (nezprac.).

- 1) Opis překladu, strojopis, nedatováno.
- 2) A. Hoffmeister zastával v letech 1945 – 1948 úřad přednosty odboru pro kulturní styky se zahraničím na ministerstvu zahraničí v Praze.
- 3) Cenzura filmů spadala od 28. 5. 1945 do pravomoci filmového cenzurního sboru ministerstva informací.

4.

1946, 17. ledna, Washington

Dopis¹⁾ československého velvyslance v USA V. S. Hurbana M. M. Sheroverovi, ve kterém čs. velvyslanec sděluje, že washingtonské velvyslanectví nemůže dopravit vybrané filmy do Československa.

Velvyslanectví Československé republiky
Washington 8, D. C.

/17. 1. 46/

Panu Miles M. Sheroverovi,

Přeji si odvolati se na dřívější korespondenci, kterou jste měl s československým velvyslanectvím o dopravě filmů, které si přejete dopravit do Prahy.

Československé velvyslanectví obdrželo příkaz týkající se dopravy od československého ministerstva zahraničních věcí, které v souhlase s československým ministerstvem informací uvádí, že československé velvyslanectví nemůže učiniti nic, pokud se týče dopravy těchto filmů. Instrukce uvádějí dále, že bude záležitosti zcela na Vás rozhodnouti o výběru a dopravě do Československa kterýchkoliv filmů, které si můžete přáti nabídnouti k nahlédnutí československé vládě. Po předložení takovýchto filmů vládní aprobační komisi tato komise rozhodne, zda a které z filmů budou uznány za vhodné pro československou veřejnost a teprve tehdy učiní nutná zařízení a závazky. Je proto ve Vašem zájmu vybrati a poslati pouze takové filmy, které pravděpodobně budou souhlasiti s těmito podmínkami.

Vzhledem k shora zmíněným instrukcím, které nepřipouštějí, aby československé velvyslanectví vzalo na sebe jakékoliv závazky v souvislosti s těmito filmy, velvyslanectví lituje, že nemůže učiniti nic dalšího v této věci.

V. S. Hurban v. r.
československý velvyslanec

NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovoz amerických filmů (nezprac.).

1) Opis překladu, strojopis.

5.

1946, 23. ledna, Praha

Dopis¹⁾ J. Wericha ministru informací V. Kopeckému reprodukující kabelogramy J. Voskovce a M. M. Sherovera z USA o Sheroverových aktivitách ohledně dovozu amerických filmů do Československa.

Pan Václav Kopecký
Ministr Informací
Praha

Milý příteli,

právě jsem obdržel dva kabely z Ameriky, jeden od Voskovce a jeden od Sherovera.

Toto jest překlad Voskovcova kabelu:

Vyříd' K. (Kopeckému), že Janeček²⁾ oznámil americkým filmařům, že reprezentuje český státní monopol a že jeho prohlášení bylo uveřejněno v odborných filmových časopisech. To otráslo Sheroverovou posicí a zabránilo mu uzavřít obchod (úmluvu) s velikými společnostmi za výhodných podmínek pro nás. Zastav Janečkovu vměšo-

vání. Nedokázal nic, než zapletení celé situace. Naléhej na K. [Kopeckého], aby okamžitě kabeloval přímo na MOTION PICTURES DISTRIBUTIONS EXPORT ASSOCIATION 28 WEST 44 STREET NEW YORK, že Sherover je jedinež oprávněn vyjednávat o americké filmy. Tatáž organizace posílá svého representanta z Paříže do Prahy, aby ořukal K. [Kopeckého] názor.³⁾ Pohni K. [Kopeckého], aby pevně trval na tom, že Sh. [Sherover] má za úkol získat americké filmy. Velké společnosti nyní chápou, že taktika bojkotu se nezdařila, protože Sheroverovi se podařilo získat dobré nezávislé filmy. Proto nejlepší taktika pro K. [Kopeckého] by byla odmítnout jakékoliv přímé jednání, až na jednání pomocí Sherovera. Prosím, uvědom Sherovera o výsledku. Voskovec.

Současne přišel kabel od Sherovera, jehož překlad zní:

Prvních 6 filmů bylo posláno po lodi Queen Elizabeth dne 17. ledna. Myslím, že dojdou do Prahy brzy. Příští týden posílám dalších 5 filmů. Culik (Čulík?) kabeluje, že státní monopol chce smlouvu na základě 50 ku 50ti. Proč K. [Kopecký] mi dává horší podmínky než britským nebo francouzským filmům, které dostávají 60 a 65.⁴⁾ K. [Kopecký] sám ve vaší přítomnosti nabídl smlouvu na základě 60%. Myslíte-li, že bych měl, jsem ochoten přiletět do Prahy během dvou týdnů, aby se situace vyjasnila. Myslím však, že bych prospěl československým zájmům lépe kdybych tu mohl zůstat do konce února. Sherover.

To jsou dva kabely, které jsem dnes obdržel a které Vám ihned předkládám.

V Plzni jsem mluvil s Janečkem, který přiletěl, jak patrně víte, z Ameriky. Na můj dotaz mi sdělil, že byl o f i c i e l n ě jmenován Elblem, aby jednal za státní monopol, a že v této funkci oficiálně byl Elblem na rychlo povolán do Prahy.

Toto sdělení je v rozporu s tím, co jste mi řekl. Nepochybuji, že Vy mluvíte pravdu. Jinak však, lidově řečeno, jsem z celé situace magor. Mám takový neblahý dojem z toho ze všeho.

Posílám Vám tento dopis po poslu, do Vašeho bytu, abych měl jistotu, že jej dostanete. Ačkoliv si myslím, že toho netřeba, chtěl bych Vás znovu ujistit, že se na Vás dívám jako na přítele, ministr sem ministr tam, a že Vás a Klementa si považuju nejvíc.

Proto jsem se tak vehementně ponořil do všeho, kde, jak jsem se domníval, bych mohl pomoci v konsolidování Min. Inf., které považuju za důležité, a proto náležející nám. Můžu Vás ujistit, že to dělám stále ještě kde mohu, ačkoliv hejble bejble kolem filmu mi nehoví a zdržují od práce, které mám nad hlavu.

Vrátil jsem se ze zájezdu, hrál jsem pro horníky, dělníky, studenty, buržousty, zkrátka pro národ. Hrál jsem v divadlech, biografech, továrnách, jezdil vlakem, autem a chodil pěšky, zapotil jsem se a promrz na kost, ale rozesmál jsem do dnešního dne 43.000 lidí (jen za leden nevím kolik v radiu).⁵⁾

Mluví s lidmi, po představeních, ve vlacích, lidi mne znají a mají ke mně důvěru. Mluví hlavně s mládeží, s mládeží levou většinou, neboť ti mne mají nejradši. A tak jsem nashromáždil hromadu informací, které Vás musí zajímat.

Netrvdím, že průřez veřejným míněním, který jsem takto získal, by měl být komukoliv směrodatný. Ale jako doplněk toho, co víte Vy, může dokreslit obraz toho, co dnešní lid chce či nechce. Ví, že jste realista a toho si na Vás nejvíc vážím. Plzeňský Ullrich - báječný člověk - mi řekl, jdi a řekni to Kopeckému a Gottwaldovi.

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

Udělejte si pro mne čas, zavolejte mne (760-25) a já přijdu kam chcete a kdykoliv chcete. A prosím Vás, zařídte to tak, abychom byli sami dva.

Na shledanou Váš

V Praze dne 23. ledna 1946

Literární archiv Památníku národního písemnictví (LA PNP), fond liter. pozůstalost J. Wericha (nezprac.).

1) Opis, strojopis.

2) Janeček, československý zástupce v Informačním středisku OSN v New Yorku.

3) L. Kantůrek

4) Podle podmínek smluv z roku 1945 o dovozu anglických a francouzských filmů do ČSR.

5) K dopisu byla připojena příloha se seznamem míst, kde J. Werich vystupoval po svém návratu z USA.

6.

1946, 26. ledna, New York

Dopis¹⁾ J. Voskovce ministrovi informací V. Kopeckému o Sheroverově účasti na dovozu amerických filmů.

New York 26. ledna 1946

Pan

Václav Kopecký

ministr informací

Praha Československo

Vážený pane ministře,

Dovolte mi, abych se pokusil Vás informovat o situaci filmů nezávislé americké produkce pro Československo, jak se mi jeví odtud z New Yorku. Věřte mi, prosím, že tak činím jen z upřímné snahy ve svých skromných mezích Vám poněkud pomoci ve Vašem gigantickém úkolu a že tak činím z hlubokého zájmu o problémy naší kulturní rekonstrukce.

Jsem v živém spojení s Werichem poštovně a telegraficky a v přímém styku s panem Sheroverem zde.

Pan Sherover mne informoval o svých poradách s Vámi a ukázal mi Váš dopis, pověřující ho získat pro Československo americké filmy.

Mohu Vás bezpečně ujistit, že Sheroverova činnost zde od samé chvíle jeho návratu z Prahy přinesla pozoruhodné výsledky. Ve chvíli, kdy kombinace velkých amerických výrobců trvala ještě neoblomně na bojkotu československého zestátněného filmového průmyslu a obchodu, zajistil Sherover pro nás řadu filmů nezávislých amerických výrobců. Jsou to zejména filmy společnosti Monogram. Věřím, že tento Sheroverův obchodní manévr je zároveň přímým důvodem větší povolnosti, jež se teď začíná projevovat se strany velkých společností.

Je tomu déle než měsíc, co Sherover se obrátil na československé velvyslanectví ve Washingtonu v žádosti o dopravu filmů Monogramu do Prahy. V té době mu Werich

potvrdil kabelem z Prahy, že vy jste dal v tom směru příkaz našim úřadům ve Washingtonu, aby dopravu urychlily.

Včera mi Sherover ukázal dopis, podepsaný velvyslancem Hurbanem, který praví, že na příkaz Ministerstva zahraničí v dohodě s Ministerstvem informací je nucen odmítnouti jakoukoli pomoc v dopravě filmů Monogramu do Prahy.

Sherover neotálel a poslal filmy na svůj náklad svému zasílateli do Londýna. Tento mu sdělil, že filmy obdržel, ale že československé velvyslanectví v Londýně odmítlo dopravit tyto filmy do Prahy.

Viděl jsem doklady o tom, že Sherover osobně investoval \$ 52.000 do transakcí, spojených se získáním nezávislých filmů. Viděl jsem rovněž dopis jeho pražského advokáta, který mu sděluje, že pan Elbl, jednáje za Ministerstvo informací, odmítl podepsat smlouvu, vyhotovenou na základě Sheroverovy ústní úmluvy s Vámi. Podle této úmluvy se měly podmínky Sheroverovy smlouvy shodovat s podmínkami filmové smlouvy anglo-československé (65% – 35%). Elbl nabídl Sheroverově advokátovi 50%, ačkoliv i francouzsko-československá smlouva zaručuje Francouzům 60%.

Sherover se tudíž ocitá v situaci, kdy slovo ministrové je jeho podřízenými úředníky bez vysvětlení vzato zpět.

Washingtonské velvyslanectví zdůrazňuje ve svém dopise Sheroverovi, že filmy, jež pro nás získá, musí teprve být československými autoritami přijaty a schváleny, než by k jejich exploitaci došlo. Této podmínky si byl Sherover vždy plně vědom, ale klade si plným právem otázku, jak že se může pokusit o schválení filmů pražskými úřady, když tytéž úřady odmítají jím získané filmy vůbec do Prahy ke schválení dopravit.

Současně je silná Sheroverova pozice zde otřesena akcí pana Janečka, který bez jakékoliv dohody s Sheroverem se na příkaz pana Elbla představil velkým americkým společností jako oficiální representant československého zestátněného filmového průmyslu. Všechny výhody našeho postavení, jež Sherover zajistil svou akcí s nezávislými výrobci, jsou tím uváděny v niveč, nehledě k tomu, že obchodně a ve smyslu konkrétního a závazného jednání se československá vláda staví vůči Sheroverovi do neobyčejně neseriosního světla.

Jsem si vědom, pane ministře, že všechny tyto komplikace nastaly bez vašeho vědomí. Právě proto pokládám za svou povinnost Vás na ně upozornit. Nevím, jak bych dostatečně zdůraznil důležitost těchto incidentů. Prosím Vás z hloubi srdce, abyste věnoval svůj vzácný čas této otázce a nahlédl do pozadí celé věci. Vřele Vám doporučuji, abyste promluvil s Werichem, který právě tak jako já je obeznámen s americkými poměry a osobně zná Sherovera. Jsme přesvědčeni, že i Hoffmeister Vás ujistí, že tento způsob jednání si prostě československé autority nesmějí dovolit, chtějí-li si zachovat přátelství a spolupráci schopných jednotlivců dobré vůle, kteří z důvodů ideových sympatií nám chtějí v cizině pomoci. Vím ostatně bezpečně, že i Vy sám usetrnete nad systematickým sabotováním vašich vlastních příkazů, jež podrobnosti této situace zřejmě dokazují.

Připomínám znovu, že jsem hotov učinit cokoli, pokud jsem ještě zde v New Yorku, co by podle Vašeho názoru v této otázce našim zájmům mohlo prospět.

V dokonalé úctě a s přátelským pozdravem

Jiří Voskovec

LA PNP, fond liter. pozůstalost J. Wericha (nezprac.).

1) Opis, strojopis.

7.

1946, 26. ledna, Praha

Telegram¹⁾ amerického velvyslance v Československu L. A. Steinhardta americkému ministerstvu zahraničních věcí o postoji ministra informací V. Kopeckého k otázce dovozu amerických filmů do Československa.

STÁTNÍ DEPARTMENT

Obdržení telegram

Praha

Státnímu tajemníkovi

Washington

[...],²⁾ 25. ledna,

Kopecký, komunistický ministr informací, jehož ministerstvo kontroluje znárodněný filmový průmysl, tvrdí, že zrušil Sheroverovo zplnomocnění pro uzavření dohody o filmu ve Spojených státech. Toto prohlášení by však nemělo být chápáno jako beze zbytku platné, neboť Kopecký v minulosti již několikrát učinil nepravdivá prohlášení. Je jasné, že původním Kopeckého záměrem, když poskytl Sheroverovi oprávnění jednat, bylo získat americké filmy od nezávislých společností, a to s dvojitým účelem – zbavit se kritiky české veřejnosti, že se v Československu neobjevují americké filmy a zároveň mít prostředek k vykonávání tlaku, aby donutil výrobce filmů a distributory jednat s filmovým monopolem. Je rovněž zřejmé, že Kopeckého prohlášení o zrušení Sheroverova oprávnění je anticipací úspěšného výsledku jednání s Motion Picture Producers Export Association, která začnou, jakmile Hummel přijede z Paříže. Samozřejmě by dal přednost dohodě s Exportní společností, která by mu umožnila přístup ke všem americkým filmům přes Sherovera. Pokud bude v blízké budoucnosti dosaženo dohody, nepochybuji, že Kopecký bez váhání odmítne jakoukoliv dohodu v rámci ujednání, které snad mohl mít se Sheroverem, jehož intervence v této záležitosti byla na obtíž, protože v době jeho příjezdu do Prahy neměl žádné povědomí o situaci kinematografie v Československu ani pravomoc kohokoliv reprezentovat. Vzhledem k tomu, co bude následovat se zdá, že další Sheroverovo vměšování je jedinou hrozbou uspokojitelnému výsledku nastávajících jednání.

(Odkaz na depeši St. Dp. 44 z 22. ledna)

STEINHARDT

National Archives Washington, DC (NA), Record Group 59 (RG 59), 860F.4061 MP/1-2546.

1) Originál, anglický strojopis.

2) Pořadové číslo telegramu.

8.

1946, 28. ledna, New York

Dopis¹⁾ M. M. Sherovera ministrovi informací V. Kopeckému o jeho angažování se v dovozu amerických filmů do Československa.

Miles M. Sherover
R. C. A. Building
Rockefeller Center
New York, New York
28. ledna 1946

Pan

ministr Václav Kopecký
ministr informací
Praha – ČSR

Vážený pane ministře Kopecký

Zasílám Vám tento dopis po našem společném příteli, Janu Werichovi, neboť jedině díky jeho snaze jsem se pustil do práce pro Státní filmový monopol a protože v jeho přítomnosti jsme prohodili druh mého podnikání a dohodli se na něm.

Jistě si vzpomenete, že na naši poslední konferenci v Praze za přítomnosti Jana a Hoffmeistera jsem Vás žádal, abyste mi dal dopis, potvrzující naši úmluvu, podle které jsem měl se snažit o koupi filmů od nezávislých amerických producentů za tím účelem, abych tyto filmy předal Státnímu filmovému monopolu k využití tímž monopolem.

Upozornil jsem Vás současně, že to bude vyžadovati značných peněžních investicí s mé strany, jelikož jedině tak se dá hollywoodská kombinace přesvědčit, že státní monopol je vážně rozhodnut získati americké filmy bez ohledu na bojkot zmíněné kombinace. Ujistil jste mne, že souhlasíte s tímto postupem a že moje iniciativa v této záležitosti bude Vámi plně podporována. Váhal jste dáti mi písemné potvrzení této úmluvy jedině proto, že jste měl za to, že by nebylo diplomatické učiniti smlouvu se mnou o získání amerických filmů a že existence takové smlouvy by se mohla nelibě dotknouti velvyslance Steinhardta, s nímž jste měl několik rozhovorů ve společnosti ministra Clementise. Nicméně jste pravil, že budu-li mít úspěch a dostanu-li filmy od nezávislých amerických producentů, nebude námitek k podepsání podobné úmluvy.

Poté jsem odjel do Londýna a po značném úsilí jsem podepsal dohodu se společností Monogram Pictures Corporation of New York, největší to nezávislou americkou filmovou společností, čímž tato společnost se zřekla politické kombinace a přistoupila na prodej filmů, které by se promítaly v Československu. Zaplatil jsem jim hotově 50.000 \$ při podpisu této dohody. Kabeloval jsem Vám o uzavření této dohody a skrzevá Jana jsem obdržel od Vás poděkování a gratulaci a přání dalších úspěchů mých budoucích jednání s ostatními nezávislými výrobci a hollywoodskou Kombinací.

Načež jsem odjel do New Yorku a podepsal smlouvy na další filmy, z nichž nej-důležitější je pět filmů vyrobených vynikajícím americkým producentem Selsnickem.

Rovněž jsem podepsal úmluvu s vynikajícími mexickými filmovými podnikateli na šest nejlepších mexických filmů. Všechny tyto smlouvy vyžadovaly dalších nemalých nákladů v hotovosti. Krátce po svém příjezdu do New Yorku vstoupil jsem ve styk s representanty hollywoodské Kombinace a ke svému překvapení, možno říci údivu, jsem slyšel, že jakýsi pan Janeček se před nimi objevil s dopisem, podepsaným kýmsi z Vašeho ministerstva, v kterémžto dopisu stálo, že Janeček jest oficiálním reprezentantem Státního filmového monopolu. Taková autorisace jest v úplném rozporu k výhradní autoritě, kterouž jste mně udělil ve svém dopise ze dne 19. října 1945, jehož kopii přikládám.²⁾ Tento dopis pověřující Vámi nebyl nikdy odvolán a jistě si vzpomínáte, že v našem posledním rozhovoru jsem kladl důraz na to, že nebudu-li se těšiti Vaší úplné důvěře a exklusivnímu pověření k vyjednávání této záležitosti, raději budu resignovati. Trval jste na tom, abych pokračoval ve své činnosti, ujistil jste mne o mém autorisování a řekl Werichovi a mně, že Janeček vůbec nebyl autorisován k vyjednávání. Jistě chápete, jaký zmatek zde byl vyvolán bezúčelnou intervencí páně Janečkovou.

Když jsem byl uzavřel úmluvu se společností Monogram Pictures Corporation Londýn, když jsem si uvědomil potíže s transportem normálních komerciálních zásilek mezi Spojenými státy a Prahou a když jsem byl dále uvážil Vaši snahu míti americké filmy pokud možná nejdříve, žádal jsem Vás kabelem, skrzevá Jana, abyste zařídil na Washingtonském velvyslanectví, aby tyto filmy byly zaslány do Prahy co nejrychleji. Obdržel jsem Vaši odpověď skrzevá Jana, že již jste tak učinil. Československé velvyslanectví ve Washingtoně, místo aby spolupracovalo, jednoduše o několik týdnů odložilo jakoukoliv akci a po třech týdnech, kdy filmy byly připraveny, mi oznámilo, že obdrželi definitivní instrukce od ministerstva zahraničí v Praze, aby s filmy neměli vůbec nic společného. Abych se vyhnul další ztrátě času, poslal jsem filmy do Londýna po první lodi, s instrukcemi londýnskému zasilateli, Norden Transportation Agency 9 Gerard Street, Londýn, aby požádalo československé velvyslanectví v Londýně, aby celá zásilka bylo poslána do Prahy co možná nejdříve a nejrychleji. Ačkoliv filmy byly adresovány Vám, jakožto ministru informací, londýnské velvyslanectví právě tak odmítlo jakoukoliv účast a filmy dnes leží v Londýně, jelikož bez diplomatické pomoci normální zásilky do Prahy musí čekati 2 až 3 měsíce v Londýně.

Československé velvyslanectví ve Washingtoně mně poslalo dopis, jehož kopii přikládám,³⁾ v němž zdůrazňuje, že souhlasí s něčím, na čemž jsme odedávna byli dohodnuti, a to, že všechny filmy mnou vybrané musí býti Vámi schváleny nebo Vaší censurou či schvalovacím sborem. Přirozeně filmy nemohou býti schváleny, dokud nedojdou do Prahy a já jsem ochoten podstoupiti risiko a i výlohy spojené s nákupem filmů a i náklady na jejich převoz a nechati na Vás, zda-li je schválíte či zamítnete.

Pane ministře, jsem si vědom, že tímto vším jsem dokázal hollywoodské Kombinaci, že Státní monopol získá americké filmy bez ohledu na její bojkot a že hollywoodská Kombinace a úředníci americké vlády v Praze si uvědomili, že celý bojkot je hloupost a nevede k ničemu a že jedině z toho důvodu dneska jsou ve smířlivé náladě.

Z věcí, které se staly od mého odjezdu z Prahy, mohu soudit, že jsem se stal obětí jednání Vašich podřízených, docela možná že bez Vašeho vědomí, a že odměnou za mou neúnavnou snahu Vám pomoci, Vám a Vašemu ministerstvu a Československu jako takovému, jest že pravděpodobně ztratím velikou sumu peněz, již jsem investoval spoléhaje na Vaše sliby.

Rád bych to vše vtělil v dopis a požádal Jana, aby Vám jej přečetl. Nevěřím, že budete-li na tato facta upozorněn, byste se okamžitě nepostaral, aby bylo vyhověno základním požadavkům slušnosti a spravedlnosti.

Máte-li za to, že jsem svému účelu vyhověl a že více mé spolupráce nepotřebujete, prosím Vás, řekněte mi to upřímně a zařídte, aby Státní filmový monopol kompensoval náklady, které jsem s vaším souhlasem investoval. Pakliže však se domníváte, že pokračováním mých služeb pro státní monopol může vést k užitku, prosím, dejte okamžitě instrukce, aby:

1. filmy v Londýně byly přepraveny do Prahy, možno-li letadlem, v každém případě však, jak možno nejrychleji oficiálním vládním kurýrem;
 2. aby československé velvyslanectví ve Washingtonu bylo uvědoměno, aby se postaralo o přepravu do Československa filmů, ležících nyní v New Yorku;
 3. aby pan Elbl, neb kdokoliv kohokoliv tím pověříte, dostal instrukce, aby podepsal smlouvu se mnou skrze mého právního zástupce Dr. Jaroslava Čulíka bez prodlení za podmínek, které by nebyly horší než podmínky britských či francouzských smluv.
- Nezapoměňte prosím, že jste mne ujistil, že celá tato záležitost bude projednávána k výhradně obchodní transakci a že jsem investoval své peníze jenom proto, že jsem toužil pomoci Vám a Československému filmovému monopolu.
- Těše se na brzké shledání s Vámi v Praze a se srdečným přáním mnoha zdaru, zůstávám Váš

s veškerou úctou
Miles M. Sherover

LA PNP, fond liter. pozůstalost J. Wericha (nezprac.).

1) Opis, strojopis.

2) Kopie Kopeckého dopisu nebyla nalezena.

3) Viz dopis amerického velvyslance v USA Hurbana Sheroverovi datovaný 17. 1. 1946.

9.

1946, 11. února, Praha

Text¹⁾ smlouvy o dovozu amerických filmů do Československa uzavřené mezi M. M. Sheroverem a zmocněncem ministra informací pro dovoz a vývoz filmů J. Elblem.

/pouze návrh/

Nížeapsaného dne a roku uzavřena byla mezi zplnomocněncem ministra informací pro dovoz a vývoz filmů v Č. S. R., panem Jindřichem Elblem, Praha XII., Italská č. 39 (nadále za účelem zkrácení zvaným jen „zplnomocněnec“) se strany jedné a panem Miles M. Sheroverem, bankéřem v New Yorku, Rockefeller Center, se strany druhé, tato

S M L O U V A

I.

Pan Miles M. Sherover zavazuje se dodati „zplnomocněnci“ a sice tím způsobem, že nejdéle do 6ti měsíců odešle z New Yorku lodí na adresu „zplnomocněnce“ v Československu dvacet pět celovečerních filmů, z nichž 18 budou výrobky společnosti Monogramme Pictures Corporation New York (z produkce let 1940 až 1945) dalších pět filmů výrobků fy. Selznick Pictures v New Yorku a 2 filmy výroby Johna Steinbecka a sice „Zapomenutá vesnice“ a „Chickova dobrodružství“ za celkovou částku

Kčs 9.000.000 – slovy devět milionů korun československých.

II.

Veškeré filmy vyrobené firmou Monogram Pictures Corporation přejímá „zplnomocněnec“ s výhradou, že budou schváleny aprobační komisí při úřadu „zplnomocněnce“, ²⁾ takže v případě, že by tato komise kterýkoliv z těchto dodaných filmů zamítla, pan Miles M. Sherover dodá místo něho jiný film téže výroby z produkčních let shora uvedených za předpokladu, že nebude celková produkce firmy Monogramme Pictures Corporation již vyčerpána. Stejná ustanovení platí i pro censurní zákaz. Naproti tomu filmy zakoupené z výroby firmy Selznick Pictures a Johna Steinbecka přejímá „zplnomocněnec“ bez jakékoli výhrady.

III.

Pan Miles M. Sherover dodá ke každému filmu /zdarma/ dvě nové pozitivní kopie, úplnou dialogovou listinu a pokud jde o filmy vyrobené firmou Monogramme Pictures Corporation také kolekci plakátů a fotografií k účelům reklamním a sice v tomto rozsahu: 20 velkých plakátů, 1 krátký ukázkový film, 10 souprav fotografií 11krát 14 cm, 10 souprav fotografií 8krát 10 cm, 3 soupravy 22krát 28 cm, 3 vzorce novinových inzerátů, jedna reklamní kniha.

„Zplnomocněnec“ jest oprávněn objednat u pana Miles M. Sherovera a uvedený zavazuje se dodati „zplnomocněnci“ potřebný počet dalších pozitivních kopií pokud možno v nejkratší době za běžnou tržovou cenu těchto kopií placenou v New Yorku. V případě, že by panu Miles M. Sheroverovi bylo znemožněno z jakýchkoliv důvodů dodati další pozitivní kopie, zavazuje se dodati nový dubnegativ toho kterého filmu za podmínek v předchozí větě uvedených.

„Zplnomocněnec“ jest oprávněn distribuovat všechny shora uvedené filmy dodané panem Miles M. Sheroverem na území Republiky československé podle vlastní potřeby a dobrého zdání po dobu 5 /4 roky/ let ode dne podpisu této dohody.

IV.

„Zplnomocněnec“ se zavazuje zaplatiti svrchu uvedenou částku Kčs 9.000.000 – slovy devět milionů korun čs. v alikvotních splátkách, t. j. 360.000 – Kčs za každý převzatý film, tím způsobem, že tato dílčí částka složena bude po průkazu o nalodění toho kterého filmu v New Yorku, na bankovní účet pana Miles M. Sherovera u Pražské úvěrní banky v Praze s tím, že pan Miles M. Sherover jest oprávněn v rámci platných devisových předpisů a opatření s uvedeným obnosem volně disponovati, jestliže „zplnomocněnec“ do tří týdnů po dojití filmu na jeho adresu do Prahy neoznámí Pražské

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

úvěrní bance v Praze, že film nebyl aprobační komisí převzat, nebo censurou zakázán. V tomto případě zůstane složená částka vázána do té doby, než bude dodán a převzat film náhradní. Toto ustanovení, pokud jde o vázanost složené částky, týká se pouze filmů dodaných z výroby Monogramme Pictures Corporation. Naproti tomu náhrada za ostatní filmy dodané panem Miles M. Sheroverem jest splatna a k volné dispozici zmíněného ihned, jakmile dojde řádné oznámení o nalodění filmu k cestě do Československa.

V.

Pan Miles M. Sherover ručí „zplnomocněnci“, že veškeré licenční poplatky, které normálně platí provozovatel, jsou vyrovnány a stejně tak přejímá záruku za veškeré škody, které by „zplnomocněnci“ vznikly tím, že by se uvedené filmy nebo jejich synchronisace v jakémkoliv směru dotkly autorských, patentních nebo jiných práv třetích osob ať již právnických nebo fyzických, případně že by obsahovaly urážlivá, nemravná nebo ponižující tvrzení a insinuace, které by se mohly dotknouti osob třetích. Pod náhradou škody nelze zahrnouti ušlý nebo dosažitelný zisk. Stejně tak ručí pan Miles M. Sherover „zplnomocněnci“ za veškerá vydání a útraty, které by vznikly uplatněním odporu vůči těmto nárokům, a to i na náhradu nejen škody, nýbrž i ušlého zisku. „Zplnomocněnec“ jest však povinnen v případě podobných žalob neb právních kroků poraditi se o dalším postupu s panem M. Sheroverem a vzíti slušný zřetel na jeho přání.

VI.

Veškerá vydání spojená s dopravou, pojištěním, celními a dovozními poplatky, cenními poplatky, náklady spojené s pořízením dalších pozitivních kopií jakož i vydání, způsobená shora předvídanou výměnou filmů společnosti Monogramme Pictures Corporation, jdou k tíži „zplnomocněnce“. Veškeré ostatní poplatky, zejména spojené s vyhotovením této smlouvy, pokud jsou splatné v Č. S. R. hradí „zplnomocněnec“, pokud pak by dospěly k vyměření nebo splatnosti v U. S. A., hradí pan Miles M. Sherover. Toto ustanovení především se týká zpoplatnění této smlouvy.

Veškerá vydání uvedená v předchozím odstavci, pokud jdou k tíži „zplnomocněnce“, budou však zaplácena panem M. Sheroverem v amerických dolarech, budou ihned jemu nahrazena v téže měně.

VII.

V odstavci I. uvedená kupní cena stanovena byla za předpokladu úředního kursu 1 amer. dolaru = 50 Kčs.

V případě změny kursového poměru bude ve stejném rozsahu a poměru kupní cena upravena.

VIII.

Obě strany vzdávají se práva odporovati této smlouvě pro zkrácení nad nebo pod polovici ceny obecné.

IX.

V případě sporů vzniklých s provedením této smlouvy podrobují se obě strany neod-

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

volatelně výroku rozhodčího soudu, který bude tím způsobem, že každá ze stran jmenuje jednoho rozhodce, kteří společně zvolí rozhodce vrchního. Sídlo tohoto rozhodčího soudu bude v Praze. Pokud jde o formu řízení, platí všeobecné předpisy civilního řádu soudního.

X.

V případě, že by pan Miles M. Sherover dodal méně než sjednaných dvacetpět filmů, snižuje se shora uvedená částka Kčs 9.000.000 – za každý nedodaný film o částku Kčs 360.000 – slovy třistašedesáttisíc korun československých.

Na důkaz správnosti podpisy obou stran.

V Praze, dne 11. února 1946.

NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovozu amerických filmů (nezprac.).

1) Opis, strojopis.

2) Aprobační komise u úřadu zmocněnce pro dovoz a vývoz filmů fungovala do počátku února 1947, kdy byla nahrazena dovozní komisí při ústředním ředitelství Čs. filmové společnosti.

10.

1946, 15. března, Praha

Zpráva¹⁾ o poradě o smlouvě a dovozu amerických filmů do Československa na ministerstvu zahraničí.

D ů v ě r n ě .

Zpráva o poradě o americké smlouvě a o dovozu amerických filmů.

Ministerstvo zahraničí, národohospodářská sekce dne 15. III. 1946 v 10 hod. dopoledne.

Přítomni:

Ministertstvo zahraničních věcí:

vyslanec Dr. Augenthaler,
Dr. Kunosi a Dr. Coufal;
Kerner;

Předsednictvo ministerské rady:

Ministerstvo zahraničního obchodu:

Dr. K. Čermák a Ing. Bayer;

Ministerstvo průmyslu:

Dr. Sobol;

Ministerstvo financí:

Dr. Fiala a Dr. Beneš;

Ministerstvo vnitřního obchodu:

Ing. Kazda;

Ministerstvo zemědělství:

Dr. Gröbel;

Ministerstvo výživy:

Dr. Zajíček, špkt. Plaček;

Ministerstvo informací:

Prof. Mertl;

Zmocněnec pro dovoz a vývoz filmů:

Jindřich Elbl;

Národní banka:

předn. Vodehnal a předn. Ing. Tuček;

Filmové monopoly.

Druhým, pro nás velmi závažným bodem porady, byla výměna názoru ohledně dovozu amerických filmů.

Prof. Mertl:
(min. inf.)

Američané nechťejí vzít na vědomí, že film byl u nás zestátněn. Podle nás je ale otázka filmu otázkou uměleckého díla – otázkou kulturní, a proto je zcela pochopitelné, že stát si vyhrazuje svůj dozor. Náš návrh na filmovou dohodu byl zamítnut a Američané trvají na tom, aby jejich návrh na volný obchodní styk ve filmu byl přijat. Na jejich straně je to především skupina 8 velkých producentů.

Elbl:
(zplnomocn.)

Podali jsme Američanům návrh na úpravu dovozu filmů. Z principu byl však náš návrh odmítnut. Další jednání se však ale povedou dále. Po dobu jednání dávají nám, prostřednictvím pana velvyslance Steinhardta, prozatím k dispozici asi 30 starších filmů, které jsou již uskladněny na zdejším velvyslanectví.²⁾ Američané odmítají prodávat nám filmy za fixní ceny a žadají percentuelní systém. Sazby až 73%. To je pro nás však neúnosné. Kromě toho požadují zřízení representace v Praze, která by tyto výnosy kontrolovala v jednotlivých biographech. Touto kontrolou ovšem ovládají také svůj trh. Sledují kulturně propagační cíl, a proto jim také na tom velmi záleží, aby se zde jejich filmy hrály. Požadují, aby dovoz jejich filmů nebyl nějak omezován.

Naše situace: U nás jsou zatím poměry nejasné. Jsme si vědomi toho, že musíme mít nějaký plán.³⁾ Domácí produkce a Rusové nestačí nás zatím zásobovat filmy. Musíme stanovit globální kontingent pro dovoz všech filmů. Američané vyrobí ročně 300 – 500 filmů. Snad bychom si z nich mohli vybrat tak asi 50 ročně. Jinak jsme t. č. dostatečně zásobeni a obešli bychom se tak asi 1 – 1 1/2 roku bez dovozu amerických filmů. Je zde ovšem otázka, zda by ale tímto způsobem nebyly poškozeny naše celkové hospodářské zájmy, které jsou pro nás velmi závažné zejména nyní v době, kdy se jedná o novou obchodní smlouvu. Je jisté, že Američané v otázce filmů jsou velmi citliví.

Vodehnal:
(NBČ)
Všeobecně:

Otázka filmových licencí je pro Národní banku Čsl. velmi důležitá. Tak jako sledují všechny resorty vývoj naší obchodní bilance (dovoz a vývoz zboží) společně s Národní bankou Čsl. v určité harmonii, bylo by zapotřebí vybudovat tuto spolupráci i v této záležitosti. Filmové licence tvoří totiž velmi zajímavou položku v rámci platební bilance, kterou právě kontroluje jediné Národní banka Čsl. vlastně sama. Proto je tudíž nezbytně nutným předpokladem, aby příslušný resort (u filmů min. informací) byl v přímém kontaktu s naším ústavem. O tuto spolupráci marně prozatím usilujeme. Požádali jsme již písemně, osobně i telefonicky při různých příležitostech o to, aby ku každému jednání byl pozván také náš zástupce. Informace, které nám byly prozatím poskytnuty ústně jsou velmi kusé a nedostatečné a hlavně teprve tehdy, kdy již mini-

sterstvo informací podpisem smlouvy se zavázalo k plnění, aniž by bralo zřetel na to, zda potřebné prostředky má skutečně Národní banka Čsl. k dispozici.

Působí jistě velmi trapným dojmem, když dovozci filmů z cizích států obrací se na nás o informace platební které nemůžeme poskytnouti. Nemáme na př. nyní přehledu o tom, jaké závazky na nás budou požadovány. Národní banka Čsl. se právem domnívá, že tento způsob plánování neodpovídá našim hospodářským potřebám a že tento způsob hospodaření vedl by k vážným poruchám platební bilance a musí trvati na stanovisku spolupráce, jak je to ostatně již dobře zavedeno v sektoru zbožovém. Dovolujeme si připomenouti, že nový devisový zákon, který právě projednává vláda, pamatuje také ve svém § 23 na právní jednání, jimiž vznikají, zanikají nebo se mění licenční práva devisových tuzemců vůči cizině. Zákon tedy ukládá Národní bance Čsl., aby dbala, aby právě zájem devisové politiky sladil zájem na mezinárodní výměně kulturních statků u věci finančního významu pro náš stát. Před minulou válkou jsme dobře spolupracovali s filmovým referátem tehdejšího ministerstva obchodu. Dnes nemáme přehled o tom, jaké požadavky budou na nás kladeny nejen Američany, ale také Angličany a Francouzy. Upozorňujeme příslušné resorty na tyto nedostatky a odmítáme zodpovědnost, za porušení rovnováhy platební bilance našeho státu.

Americká
smlouva:

Byli jsme dodatečně informováni panem zplnomocněncem, že ministerstvo informací podle návrhu smlouvy se zavázalo (bez naší účasti) k odběru cca 18 amerických filmů v době 18 měsíců za kupní cenu dol. 2.500.000 – tj. Kčs 125 milionů.⁴⁾ Částka tato měla se tak postupně transferovati do USA a event. po vzájemné dohodě vykompensovati na př. vývozem zboží. Ministerstvo pro zahraniční obchod, do jehož kompetence zbožový sektor patří, tvrdí, že o záležitosti také není informováno.

Aby bylo možno posouditi platební neúnosnost nahoře uvedeného závazku, uvádíme následující částky za filmové licence z platební bilance ČSR z minulých let se zvláštním zřetelem k USA:

	Celkem placeno do ciziny		z toho do USA	
1934	Kč	23,685.000.-	Kč	2,522.000.-
1935	Kč	25,612.000.-	Kč	4,136.000.-
1936	Kč	26,478.000.-	Kč	5,209.000.-
1937	Kč	31,430.000.-	Kč	1,540.000.-
1938	Kč	17,700.000.-	Kč	6,800.000.-
1939	Kč	5,620.000.-	Kč	3,310.000.-
za 6 let celkem		Kč 130,525.000.-	Kč	32,517.000.-

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

Z uvedených číslic je patrné, že jsme za 6 let republiky zaplatili do ciziny téměř tolik, kolik dnes má být zapláceno do USA za dobu 18 měsíců. Pokud jsme se dozvěděli, uzavřelo ministerstvo informací ještě další smlouvu s p. M. M. Sheroverem z New Yorku na dodávku 25 amerických filmů za cenu Kčs 9.000.000. Litujeme, že tuto informaci musíme čerpat od právního zástupce amerického obchodníka, který se u nás domáhal zaplacení.

Pro zajímavost uvádíme některé údaje z roku 1936, jak je tehdy zpracoval filmový referent ministerstva obchodu:

1936

Vyrobeno v ČSR:

33 filmů v hodnotě Kčs 32 milionů

z toho: 25 českých a slovenských

7 německých

1 cizí

Výrobní podmínky byly tehdy u nás nejvýhodnější ze střední Evropy.

Vývoz: Do USA a některé filmy pro tamní čl. kolonie film Jánošík: do Anglie, Francie, Německa a Polska.

Dovoz: Celkem 277 filmů.

Z toho: 130 z USA (48%)

78 z Německa

22 z Rakouska

17 z Francie

12 z Anglie

9 z Ruska

8 z Maďarska

1 z Holandska

Platební bilance byla pasivní částkou asi 30 mil. Všechna tato data jsou volena z doby poměrného hospodářského blahobytu u nás. Tehdy jsme měli k dispozici dostatek prostředků a platili jsme za 1 americký film dol. 1.000 až dol. 5.000. Dnes máme platiti průměrně asi dol. 26.000, tedy desetkrát tolik než před válkou. Při tom však nemáme k dispozici žádné prostředky.

Ostatně o platební situaci Československa byly všechny resorty již informovány důvěrným oběžníkem ministerstva zahraničních věcí č. 19.054/IV-18/46 z 1. února 1946.

Vysl. Augenthaler:
(min. zahr.
věcí)

O záležitosti bude informován p. ministr Masaryk, aby ve vládě tuto věc projednal. Dnes však se nám jedná o to, aby USA poskytly nám potřebný úvěr, o který jsme nuceni požádati. Poněvadž Američané kladou váhu na připuštění prozatím asi 30 filmů, zde již uskladených, nezbude, než tomuto požadavku vyhověti, domnívá se, že protihodnota těchto filmů asi 10 snad nejvýše 20 milionů Kčs, a to by pak nemohlo vyvážit cenu námi požadovaného úvěru v dolarech,

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

Prof. Mertl:

(min. inf.)

Vodehnal:

který nezbytně potřebujeme. Ostatně i otázka financování dovozu filmů souvisí s tím, jak dopadne světová hospodářská konference. Hodnota 30 filmů zde uskladněných činí přes 60 mil. Kčs.

Pak ovšem Národní banka Čsl. nemůže zaručiti jejich zaplacení poněvadž nemá dosud potřebných prostředků.

Vysl. Augenthaler:

Končí poradu ve 13.20 hod.

nečitelný podpis

NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovozu amerických filmů (nezprac.).

- 1) Opis. strojopis.
- 2) Šlo o filmy připravené za války americkým Office of War Informations k promítání v ČSR.
- 3) K zajištění provozu asi 2 000 kin v poválečné ČSR bylo potřeba ročně alespoň 200 filmů při předpokládané kapacitě domácích ateliérů v prvních poválečných letech 25 filmů.
- 4) První nabídka MPEA na jaře 1946.

11.

1946, 25. dubna, Praha

Telegram¹⁾ velvyslance L. A. Steinhardta Státnímu departementu o podmínkách předběžné smlouvy o dovozu amerických filmů do Československa mezi L. Kantůrkem a čs. st. filmovým monopolem.

STÁTNÍ DEPARTMENT

Obdržení telegram

Praha

Státnímu tajemníkovi

č. 630, 25. dubna

Pokud ministerstvo nemá žádných námitek, prosím, aby informovalo Harmon of Motion Picture Association v následujícím smyslu:
(Odpověď na depeši St. Dp. č. 303, 11. dubna)

Když jsme obnovili jednání s Českým filmovým monopolem, zjistili jsme, že v době neúspěchu jednání s americkými výrobci byl jmenován nový generální manažer.²⁾ Najednou se ukázalo, že tato osoba je méně než její předchůdce³⁾ nakloněna uznat potřebnost promítání amerických filmů v Československu. Po bezvýsledných diskusích jsem uspořádal schůzku, jež byla navštívena všemi odborníky, Kopeckým, ministrem informací, a mnou samotným.⁴⁾ Na konci pětihodinového zasedání, a pouze jako výsledek intervence Kopeckého podniknuté na mé naléhání, byl generální manažer

přesvědčen k tomu, aby souhlasil s podmínkami načrtnutými v mé depeši 384 ze 14. března, vyjímaje návrh na půjčovné 50% z hrubého příjmu přes 70% kapacity sálu. Rozhodně odmítl uvažovat jakékoliv jiné půjčovné než 35% z hrubého příjmu, což by bylo rozděleno na 65% pro Kantůrka a 35% pro monopol. Prohlásil Kopeckému, že pokud by bylo placeno půjčovné více než 35% z hrubého příjmu, kina by vykázala podstatnou ztrátu, za což by on nemohl přijmout odpovědnost. Během diskusí jsem získal výrazný pocit, že velké množství snímků, které jsou nyní monopolu k dispozici od Britů, Rusů, Francouzů, Švédů, Švýcarů, nezávislých amerických výrobců a od stále rostoucí české produkce, což dohromady činí nejméně 300 snímků,⁵⁾ činí nového generálního manažera daleko jistějšího svou pozicí a méně nakloněného činit ústupky americkým výrobcům, než byl jeho předchůdce.

Vzhledem k faktu, že američtí výrobci tvrdili v ministerské depeši 159, 7. března, že „nebudou zvláště zainteresováni na podmínkách půjčování nebo dispozici poplatků“, doporučuji, aby mi bylo nařízeno uzavřít předběžnou dohodu v rámci obecných podmínek uvedených v mé depeši 384, 14. března, podřízené modifikaci, že půjčovné bude 35% z hrubého příjmu, což bude rozděleno na 65% pro Kantůrka a 35% pro monopol.

STEINHARDT

NA, RG 59, 860F.4061 MP/4 – 2546.

- 1) Originál, anglický strojopis.
- 2) Gen. řed. Čs. filmové společnosti L. Linhart jmenovaný do funkce 25. 3. 1946.
- 3) Předseda správního výboru České filmové společnosti E. Sirotek, ve funkci od 27. 7. 1945 do 25. 3. 1946.
- 4) Porada na pražském ministerstvu zahraničí 8. 2. 1946.
- 5) Ve skutečnosti bylo do ČSR dovozeno v roce 1945 44 dlouhých (Francie 2, SSSR 26, USA 1, Anglie 15) a 86 krátkých filmů (SSSR 41, USA 4, Anglie 41), 1946 135 dlouhých (Francie 31, SSSR 29, Švédsko 1, Švýcarsko 2, USA 22, Anglie 50) a 97 krátkých filmů (Francie 5, SSSR 24, USA 43, Anglie 25). Domácí výroba uvedla do kin v roce 1945 2 dlouhé filmy a 1946 12 dlouhých filmů.

12.

1946, 10. května, Praha

Návrh¹⁾ zmocněnce ministerstva informací pro dovoz a vývoz filmů J. Elbla na rychlé uzavření prozatímní dohody o dovozu amerických filmů do ČSR se zástupcem MPEA L. Kantůrkem.

Zplnomocněnec ministra informací
pro dovoz a vývoz filmů
v Č. S. R.

Praha XII., 10. května 1946
Italská č. 39.

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

Věc: Dohoda o dovozu amerických filmů.

Ministerstvu informací, V. odboru, do rukou
p. odborového přednosty Nezvala, v Praze.

Oznamuji, že jsem dne 8. května 1946 provedl v přítomnosti pana Ludvíka Kantůrka, zastupujícího zájmy amerického ministerstva zahraničních věcí a Moution Pictures Export Association v New Yorku a pánů zplnomocněnců Sirotky (správa státních kin), Hlinomaze (správa státní půjčovny filmů) a dr. Dvořáka (správa hospodářských a finančních věcí ve filmu) podrobnou rozpravu o konečném textu, Američany navrhované prozatímní dohody o dovozu amerických filmů do Československa.

Pan Kantůrek poskytl jmenovaným zplnomocněncům a později z Bratislavy příjevšímu zplnomocněnci pověřence SNR pro informace Fintorovi podrobné informace o smyslu a dosahu navrhované úmluvy, provedl společně s nimi zkusmé propočty a zdůraznil nutnost okamžitého dalšího jednání v New Yorku o sjednání definitivní dohody.

Protože po 3 měsíčním dosavadním vyjednávání, které zásluhou stereotypně opakováných a se strany americké znovu a znovu vyvracených námitek pana ing. L. Linharta nebylo lze tato vyjednávání doposud úspěšně zakončit a protože z toho vyplývají sestátněnému československému filmu značné materiální škody, způsobené průtahem v uvedení amerických filmů do čsl. kin, škody, za jejichž další zvětšování nemůžeme nésti nadále odpovědnost, prohlašujeme, vědomi si plně své odpovědnosti, že po našem soudu je v zájmu nynějších i budoucích obchodních filmových styků československo-amerických žádoucí, aby

1. navrhovaná prozatímní dohoda o dovozu amerických filmů byla co nejrychleji schválena a podepsána a s tím, že o klausuli finanční budou vyměněny důvěrné listy mezi americkým a československým zástupcem,

2. do New Yorku v dohodě s odjíždějící tam čsl. obchodně-politickou delegací odcestoval i zplnomocněnec pro dovoz a vývoz filmů s instrukcí a zmocněním sjednat definitivní dohodu o dovozu amerických filmů za podmínek nejméně tak dobrých, na jakých se zakládá dohoda prozatímní.

Sirotek Emil v. r.
zplnomocněnec pro správu státních kin

Hlinomaz v. r.
zplnomocněnec pro státní
půjčovnu filmů

Dr. Dvořák v. r.
zplnomocněnec pro hospodářské
a finanční věci filmu

Jindřich Elbl v. r.
zplnomocněnec pro dovoz a vývoz

Fintora v. r.
zplnomocněnec pověřence SNR
pro dovoz a vývoz filmů

NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovozu amerických filmů (nezprac.).

1) Opis, strojopis.

13.

1946, 10. května, Praha

Dohoda¹⁾ o dovozu amerických filmů do Československa uzavřená mezi L. Kantůrkem a zmocněncem pro dovoz a vývoz filmů J. Elblem.

D o h o d a

mezi Louis K a n t u r k e m , 44 West 56 Street, New York
a Jindřichem E l b l e m , zplnomocněncem ministra informací pro dovoz a vývoz
filmů

týkající se několika celovečerních i krátkých filmů, které jsou nyní již v Praze.

DOBA A TRVÁNÍ.

Aby bylo vyhověno společnému zájmu, uvolňuje se pro předvedení československému obecnstvu určitý počet filmů po dobu obchodního vyjednávání o dovozu amerických filmů do Československa a to na dobu nejméně tří měsíců. Třicetidenní výpověď může být dána kteroukoliv stranou v den skončení jednání mezi zplnomocněncem a Moution Pictures Export Association, New York.

Tato dohoda nemá vliv na jakékoliv budoucí jednání o dovozu, ani na jednání, týkající se budoucí obchodní smlouvy.

STRANY.

Louis Kanturek, nadále jmenován „výrobce“
a Jindřich Elbl, nadále jmenován „půjčovatel“.

ÚZEMÍ.

Republika československá.

FILMY.

Osm dosud vybraných filmů (So Proudly We Hail, Abe Lincoln, Tales of Manhattan, Airforce, Human Comedy, It Started With Eve, Here Comes Mr. Jordan, I Married a Witch) a další filmy z celkového počtu čtyřiceti filmů, které jsou v Praze a budou výrobcem dány půjčovateli k výrobě.

Filmy s nižší metráží než 2.500m. budou dodány s jedním nebo s více krátkými filmy. Výrobce dodá dvě kopie od každého celovečerního i krátkého filmu jakož i od reklamního snímku. Půjčovatel má právo pořídit si z dodané kopie a reklamního snímku jeden dubble negativ a k tomu nejvýše deset kopií a reklamních snímků.

Všechny kopie a dubble negativy zůstávají majetkem výrobce a musí mu býti vráceny ihned po uplynutí třicetidenní výpovědní lhůty.

PŮJČOVNÍ PODMÍNKY.

Každému kinu bude účtováno 35% půjčovné za každý film. Toto půjčovné se vypočítá z hrubé tržby po odečtení dávky ze zábav a daně z obratu a na Slovensku též po odečtení luxusní dávky, byla-li předepsána a zaplácena.

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

Takto dosažený čistý výdělek jest podílem půjčovatele. Tento podíl po odečtení všech výloh za pořízení kopií, reklamních snímků, titulků dubble negativů, obalů, pojištění dopravních výloh, cla a připouštěcích a censurních poplatků bude pak rozdělen následovně:

65% výrobci

35% půjčovateli

VÝKAZY A PLACENÍ.

Měsíční výkazy a úhrady budou zasílány výrobcí 15. každého následujícího měsíce a musí obsahovati následující údaje:

název kina a jeho velikost (kapacity)

místo a název hraného filmu a dodatku

datum a denní čistou tržbu

celkové půjčovné filmu

podíl výrobce.

Každý program musí být vyúčtován zvlášť.

Podíl výrobce na filmu musí býti uložen na jeho účet u Legiobanky v Praze. Likvidace tohoto účtu bude provedena po uzavření obchodních a politických smluv mezi Spojenými státy a Československou republikou. Přednost pro převod v dolarech mají všechny výlohy v dolarech za kopie, titulky, negativy, obal, pojištění a dopravní výlohy.

PRODLOUŽENÍ.

Při docílení 70% hrubé tržby v prvních třech dnech; premiery v Praze, Plzni, Brně, Bratislavě, Moravské Ostravě.

TERMÍNOVÁNÍ V BIOGRAFECH.

Výrobce budiž uvědomen předem o veškerém termínování premier v Praze, Brně, Plzni, Moravské Ostravě a v Bratislavě. Termínování musí býti vzájemně dohodnuto mezi výrobcem a půjčovatelem. Vzhledem k omezenému počtu filmů a kopií budou filmy promítány nejdříve v místech podle přiloženého seznamu.²⁾

REKLAMA.

Veškerá reklama jde na účet půjčovatele, při čemž nutno bráti zřetel na návrhy a námitky výrobce, pokud se týče obsahu a uspořádání reklamního materiálu.

KONTROLA.

Výrobce, nebo jeho pověřenec má právo kontrolovat provádění této úmluvy. Má volný přístup do kin, půjčovny, laboratoří a půjčovatelových záznamů, které se nějakým způsobem vztahují na výtěžek celovečerních nebo krátkých filmů.

MONOPOLNÍ A HUDEBNÍ PRÁVA AUTORSKÁ.

Podle zvyklostí ve filmovém obchodě.

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

VÝROBNÍ ZNAČKA.

Původní výrobní značka musí zůstat v hlavním titulku půjčovatele v úplné délce každé kopie.

Praha, 10. května 1946.

Louis Kanturek

Jindřich Elbl, v. r.

NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovozu amerických filmů (nezprac.).

1) Opis, strojopis.

2) Seznam obsahoval 118 míst, kde měly být přednostně uváděny objednané filmy.

14.

1946, 10. května, Praha

Dodatek¹⁾ ke smlouvě uzavřené mezi L. Kanturkem a J. Elblem.

D O D A T E K .

k dohodě mezi panem Louis Kanturkem, 44 West 56 Street, New York, N. [New] Y. [York] a panem Jindřichem Elblem, zplnomocněncem ministra informací pro dovoz a vývoz filmů v Praze.

ze dne 10. května 1946

Odstavec „Půjčovní podmínky“ obsažený ve shora zmíněné podobě se doplňuje následovně:

Hrubý výtěžek každého kina z každého filmu po odečtení dávky ze zábav a daně z obratu a na Slovensku též po odečtení luxusní daně byla-li předepsána a zaplacená, rozdělí se následovně, a bude vypočítán na základě týdenního odpočtu a nebo za celou dobu promítání filmu, jestliže doba promítání byla kratší než jeden týden:

35% až do částky, představující 70% kapacity kina a 50% z obnosu, tuto částku přesahující. Neběží-li film nepřetržitě celý týden, vypočítá se tato částka proporcionálně podle skutečně hraných dnů.

Například: Kapacita kina je Kčs 100.000-netto. Až do příjmů Kčs 70.000 se počítá půjčovné 35%, je-li dosaženo tržby Kčs 80.000, počítá se 35% z Kčs 70.000 a 50% z Kčs 10.000 / to jest difference mezi Kčs 80.000 a Kčs 70.000.

Takto vypočítaná částka jest podílem půjčovatele. Tento podíl po odečtení všech výdajů za pořízení kopií, reklamních snímků, titulků dubble negativů, obalu, po-

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

jištění, dopravních výloh a cla, připouštěcích a censurních poplatků rozdělí se následovně:

65% výrobci
35% půjčovatelé.

Tento dodatek tvoří nedělitelnou součást původní úmluvy mezi panem Louis Kanturkem a panem Jindřichem Elblem z 10. května 1946.

Praha, 10. května 1946.

Louis Kanturek

Jindřich Elbl v. r.

NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovozu amerických filmů (nezprac.).

1) Opis, strojopis.

15.

1946, 18. června, New York

Uznání¹⁾ *presidenta Motion Picture Export Association E. Johnstona velvyslanci L. A. Steinhardtovi za jeho pomoc při řešení otázky dovozu amerických filmů do Československa.*

MOTION PICTURE EXPORT ASSOCIATION, Inc.
25 West 43rd Street, New York 18, N. Y.

Eric Johnston, President
Francis S. Harmon, Vice President
George Borthwick, Treasurer
Gordon E. Youngman, Secretary

18. června 1946

Hon. Laurence A. Steinhardt,
mimořádný a zplnomocněný velvyslanec,
velvyslanectví Spojených států amerických,
Praha, Československo.

Pane velvyslanče Steinhardte:

Váš nepodjatý zájem a nedocenitelná pomoc pro vyřešení návratu amerických filmů do Československa byly v posledních měsících jedněmi z mých nejdojemnějších zážitků.

ILUMINACE

Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce

Využívám této příležitosti, abych vám vyjádřil nejen své osobní uznání, ale díky celého průmyslu za vaši pomoc poskytnutou pánům Kantůrkovi a Hummelovi při úspěchu, který byl dosažen podniknutím tohoto prvního kroku vpřed v Československu.

Poválečné podmínky jsou jaké jsou, proto je důležité, že pokud my v průmyslu máme být hrdi na své výrobky, jakože jsme, tak potřebujeme aktivní pomoc všech našich zahraničních misí, abychom dosáhli promítání toho nejlepšího z naší produkce v zahraničí.

Doufám, že během několika týdnů budu moci navštívit kontinent a byl bych rád, pokud bych se s Vámi mohl setkat, až přijedu do Prahy.

S pozdravy a přáním všeho dobrého pro trvalý úspěch vašeho poslání

Váš

Eric Johnston

Library of Congress, Washington, DC, Steinhardt Papers, Box 50.

1) Originál, anglický strojopis.

Ediční poznámka

Edice byla pořízena z písemností Ústředního ředitelství Čs. filmu (NFA, fond ÚŘ ČSF, Jednání o dovozu amerických filmů [nezprac.]), z korespondence z pozůstalosti Jana Wericha (LA PNP, fond liter. pozůstalost J. Wericha [nezprac.]), z úřední korespondence amerických vládních úřadů (National Archives, Washington, DC, State Department Papers) a písemností amerického velvyslance v Praze L. A. Steinhardta (Congressional Library, Washington, DC, Steinhardt Papers, BOX 50). Všechny editované materiály jsou uvedeny v plném znění a v původní jazykové podobě. Opraveny byly pouze zjevné písařské chyby, doplnili jsme chybějící interpunkci, v dokumentu č. 9 jsme opravili ve všech výskytech chybně napsaná jména *Milles* na *Miles* a *Selznik* na *Selznick*. Opraveny byly rovněž chybně psané názvy filmů (*Petr Ibeton* na *Petr Ibetson*, *David Cooperfield* na *David Copperfield*, *Pepé le Moco* na *Pépé le Moko*, *Violeta* na *Violetta* a *Chicágo hoří* na *Chicago hoří*). Hranaté závorky s třemi tečkami [...] označují nečitelné části textu, v hranatých závorkách jsou i vstupy editora do textu. Rovné závorky / / vyznačují vsuvky vepsané do původních textů. Celá edice je opatřena údaji o formě dochování dokumentů a dalšími vysvětlujícími poznámkami. Dokumenty č. 7, 11 a 15 přeložil z angličtiny pro účely naší edice Petr Štěpánek.

P. Z.